Rijksoverheid

zzp

ja of nee

Praktijkvoorbeelden

Praktijkvoorbeelden loondienst of zelfstandig ondernemer

In de twee praktijkvoorbeelden hieronder wordt uitgelegd hoe een arbeidsrelatie wordt beoordeeld. Met deze praktijkvoorbeelden geven we inzicht hoe de arbeidsrelatie wordt beoordeeld aan de hand van huidige wet- en regelgeving. De praktijkvoorbeelden zijn bedoeld om meer duidelijkheid te geven of er sprake is van loondienst of zelfstandig ondernemerschap. De kwalificatie van een arbeidsrelatie is een individuele toets waarbij alle feiten en omstandigheden van belang zijn.

Praktijkvoorbeeld websitebeheerder

Basisinformatie

Zwembad C maakt voor het onderhoud van haar website al een aantal jaar gebruik van websitebeheerder A. De websitebeheerder verricht twee keer per maand standaard onderhoud en soms moeten er aanvullende werkzaamheden worden verricht. De werkzaamheden worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht die in gezamenlijk overleg tot stand is gekomen.

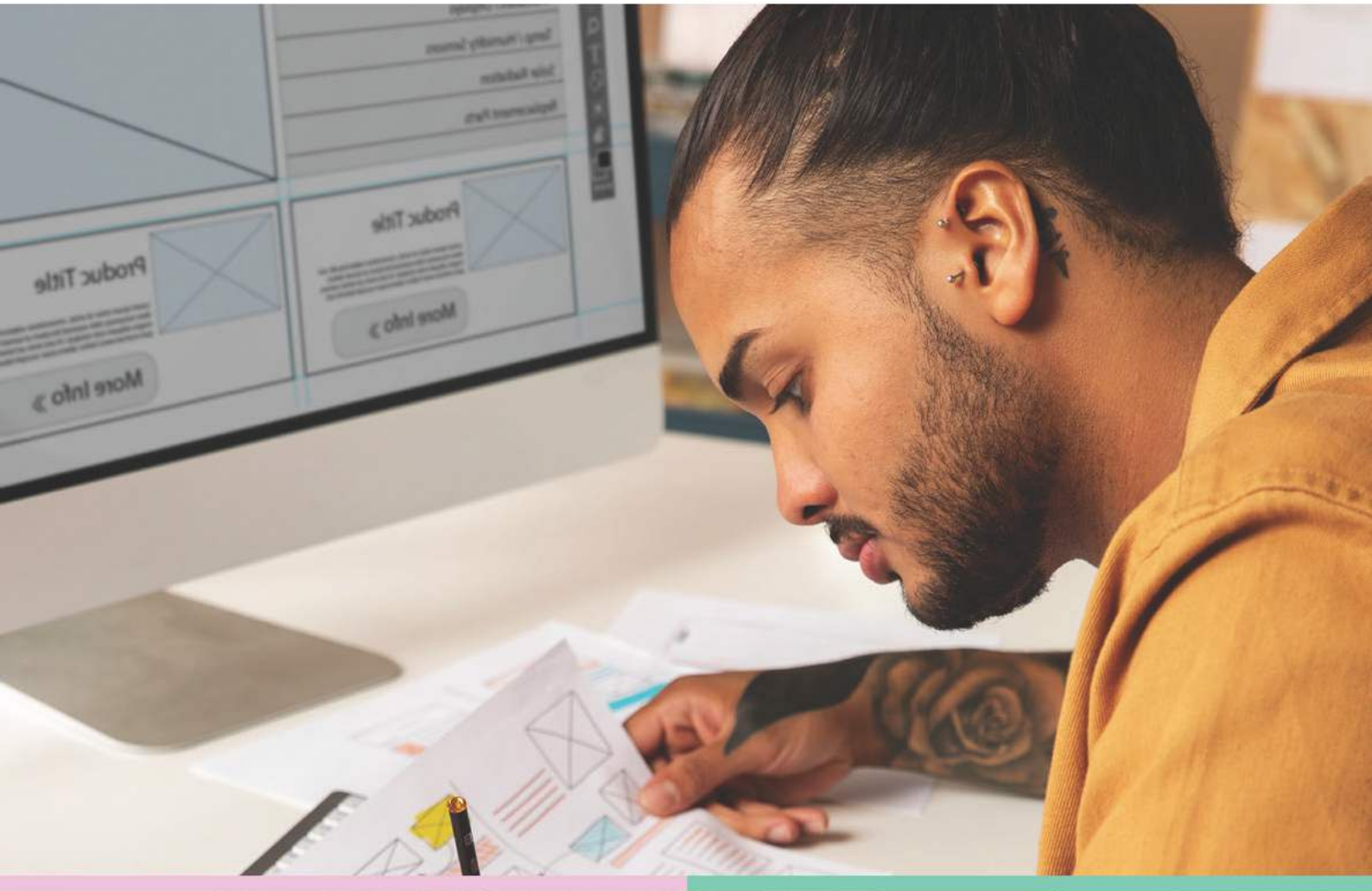

Feiten en omstandigheden

De volgende feiten zijn van belang:

- Zwembad C biedt recreatiezwemmen, zwemles en andere activiteiten, zoals aquarobics. Bij dit zwembad werken zwemleraren, toezichthouders en verkoopmedewerkers.
- Zwembad C heeft een goed onderhouden website met daarop informatie over onder andere de zwemlessen en andere activiteiten, openingstijden en verkoopprijzen.
- Websitebeheerder A heeft enkele jaren geleden de website gebouwd voor Zwembad C en doet het beheer van de website. Twee keer per maand vindt standaard onderhoud plaats aan de website. Daarnaast zijn af en toe extra ad hoc werkzaamheden nodig, bijvoorbeeld het toevoegen van nieuwe functionaliteiten.
- Zwembad C bepaalt welke informatie en functionaliteiten op de website moeten komen. Websitebeheerder A bepaalt hoe en wanneer hij de werkzaamheden verricht.
- Websitebeheerder A werkt met zijn eigen PC en softwarepakket. De websitebeheerder werkt voor verschillende opdrachtgevers en verricht werkzaamheden die zien op het bouwen en beheren van websites. De websitebeheerder heeft ook een eigen website waarop hij zich aanbiedt voor opdrachten. De websitebeheerder wordt fiscaal gekwalificeerd als ondernemer.
- In principe bepaalt de websitebeheerder waar hij zijn werkzaamheden verricht. Incidenteel wordt de websitebeheerder geacht aanwezig te zijn op het kantoor van Zwembad C voor een regulier overleg.
- De websitebeheerder factureert per uur € 65 excl. BTW. Dit tarief is marktconform voor zelfstandig ondernemers, maar aanzienlijk hoger dan wat een websitebeheerder in loondienst doorgaans ontvangt. De websitebeheerder en het zwembad hebben dit tarief samen onderhandeld. De websitebeheerder hanteert een vergelijkbaar tarief voor andere klussen.
- De websitebeheerder verricht de werkzaamheden zelf. Er is niets afgesproken over de vraag of de websitebeheerder zich kan laten vervangen bij vakantie of ziekte, en in de praktijk is dat nog niet voorgekomen.
- Bij het zwembad werken geen andere mensen die hetzelfde werk doen.
- Als de websitebeheerder zijn werk niet goed doet, dan moet de websitebeheerder dit in eigen tijd en voor eigen kosten herstellen.
- Zwembad C en Websitebeheerder A hebben in gezamenlijk overleg een overeenkomst van opdracht gesloten.

Beoordeling

1. De aard en duur van de werkzaamheden

De werkzaamheden zien op het beheren en onderhouden van een website. Bij deze werkzaamheden is niet een concreet eindresultaat afgesproken. Hier is dan ook sprake is van een inspanningsverplichting[1]. Dat zou een indicatie van een arbeidsovereenkomst kunnen zijn.

De werkzaamheden worden enkele jaren structureel en daarnaast soms ad hoc verricht. Deze duur en het structurele karakter duiden in het algemeen meer op een arbeidsovereenkomst.

2. De manier waarop de werkzaamheden en werktijden zijn bepaald

Uit de casus blijkt dat de websitebeheerder zelf zijn werktijden bepaalt. Ook mag hij zelf kiezen hoe hij het werk uitvoert, als de opdracht maar af komt. Hij wordt slechts af en toe geacht aanwezig te zijn bij een overleg op het kantoor van het zwembad. Deze omstandigheid is een indicatie van werken buiten dienstbetrekking.

[1] De resultaatsverplichting is de verplichting waarbij de ene partij met de andere partij afspreekt om een bepaald (concreet) resultaat te halen. Het niet behalen van het beoogde resultaat levert wanprestatie op. Bij een inspanningsverplichting spreekt de ene partij met de andere af om te proberen een bepaald resultaat te halen. Het gaat erom of een partij zich hiervoor voldoende heeft ingespannen.

3. De mate waarin de werkzaamheden én/of de opdrachtnemer onderdeel zijn van de organisatie van de opdrachtgever (inbedding)

Uit de casus blijkt dat de websitebeheerder de enige is die dit werk doet. Hij is slechts sporadisch aanwezig. De websitebeheerder maakt bovendien uitsluitend gebruik van zijn eigen PC en software. Het beheren van een website passen niet bij de ondernemingsactiviteiten van het zwembad. Hierdoor zijn deze werkzaamheden geen wezenlijk onderdeel van de bedrijfsvoering van het zwembad. Tegen deze achtergrond kan gesteld worden dat de werkzaamheden en de websitebeheerder zelf niet zijn ingebed bij Zwembad C. Deze omstandigheid vormt een indicatie van werken buiten dienstbetrekking.

4. Wel of geen verplichting het werk persoonlijk uit te voeren

De werkzaamheden aan de website worden uitsluitend door de websitebeheerder verricht. Er is niets afgesproken over vervangbaarheid van de websitebeheerder. Deze omstandigheid kan duiden op een persoonlijke verplichting voor de websitebeheerder en daarom op een arbeidsovereenkomst.

5. De manier waarop afspraken tot stand zijn gekomen

De websitebeheerder en het zwembad hebben een schriftelijke overeenkomst van opdracht gesloten waaraan rechten kunnen worden ontleend. De afspraken zijn in onderling overleg tot stand gekomen en er is over onderhandeld. Uit deze omstandigheid blijkt dat Zwembad C en Websitebeheerder A een gelijkwaardige onderhandelingspositie hebben. Dat vormt een indicatie voor werken buiten dienstbetrekking.

6. De manier waarop de beloning is bepaald en wordt uitbetaald

Zwembad C en Websitebeheerder A hebben samen het uurtarief vastgesteld. De websitebeheerder werkt op factuurbasis en factureert alleen de daadwerkelijk gewerkte uren. Bij ziekte of afwezigheid ontvangt de websitebeheerder niets.

Dat vormt een indicatie voor werken buiten dienstbetrekking.

7. De hoogte van de beloning

Er wordt een uurtarief gehanteerd dat marktconform is bij zelfstandig ondernemers voor dit type werkzaamheden. Dit uurtarief is duidelijk hoger dan wat doorgaans (en rekening houdend met vakantiegeld, vakantiedagen en bijvoorbeeld een 13e maand) wordt betaald aan mensen die dit werk in loondienst doen. Dat is een indicatie voor werken buiten dienstbetrekking.

8. De mate waarin de opdrachtnemer bij de opdracht commercieel risico loopt

Als de websitebeheerder zijn werk niet goed doet, dan moet de websitebeheerder dit op eigen kosten en in eigen tijd herstellen. Dit is voor eigen rekening en risico, waardoor de websitebeheerder commercieel risico loopt. Ook moet hij investeringen doen in eigen apparatuur en software. Dat is een indicatie voor werken buiten dienstbetrekking.

9. De mate waarin de opdrachtnemer zich als ondernemer gedraagt of kan gedragen, bijvoorbeeld door te zorgen voor naamsbekendheid en nieuwe opdrachten

Uit de casus blijkt dat Websitebeheerder A ook voor andere opdrachtgevers soortgelijke werkzaamheden verricht en zich ook tijdens de opdracht, onder andere via zijn eigen website, actief aanbiedt voor andere opdrachten. Dit betekent dat de websitebeheerder zich naar buiten toe ook positioneert als ondernemer. De websitebeheerder wordt ook fiscaal gekwalificeerd als ondernemer. Verder maakt hij voor zijn werkzaamheden gebruik van eigen materialen zoals zijn computer. Dat is een indicatie voor werken buiten dienstbetrekking.

Conclusie

Na weging van bovengenoemde omstandigheden, in onderling verband, kan worden geconcludeerd dat de werkzaamheden van de websitebeheerder buiten dienstbetrekking kunnen worden verricht. Het is weliswaar een langdurige opdracht en het is onduidelijk of de websitebeheerder zich kan laten vervangen, maar uit de overige onderdelen, zoals het ontbreken van aansturing en inbedding, blijkt dat de websitebeheerder dit werk buiten dienstbetrekking kan verrichten.

Praktijkvoorbeeld onderhoudsmonteur

Basisinformatie

CV BV is een installatiebedrijf. Deze BV heeft CV-onderhoudsmonteurs in loondienst. In verband met een tekort aan mensen worden zzp'ers ingezet om onderhoudswerkzaamheden aan CV's te verrichten. Deze werkzaamheden worden verricht op basis van een standaard overeenkomst van opdracht, die door het service installatiebedrijf is opgesteld.

Feiten en omstandigheden

De volgende feiten zijn van belang:

- CV BV heeft een "Gedragscode" opgesteld met regels over hoe men zich moet gedragen tegenover klanten en collega's. Daar moet de onderhoudsmonteur zich ook aan houden.
- De onderhoudsmonteur heeft geen eigen bedrijfscertificaat die wettelijk nodig is voor onderhoud aan cv-ketels. CV BV heeft dat certificaat wel.
- CV BV controleert meerdere keren per jaar steekproefsgewijs of de onderhoudsmonteurs hun werk goed doen. Dat kan gebeuren tijdens het werk, maar ook achteraf. Waar nodig geeft CV BV de onderhoudsmonteurs instructies over hoe ze hun werk beter kunnen doen.
- Als er een klacht binnenkomt van een klant over het werk van de onderhoudsmonteur, wordt er een monteur in loondienst naar de klant gestuurd om de klacht op te lossen.
- De onderhoudsmonteur werkt al meer dan een jaar voor CV BV voor gemiddeld meer dan twintig uur per week. De onderhoudsmonteur heeft incidenteel een korte opdracht voor cv-onderhoud bij een andere opdrachtgever uit zijn privénetwerk, maar biedt zich verder niet openbaar aan voor andere opdrachten. Hij doet ook geen andere inspanningen om zijn naamsbekendheid of klantenkring te vergroten.
- De investeringen in eigen gereedschappen door de onderhoudsmonteurs zijn beperkt (ongeveer €1.000).
- CV BV heeft met de onderhoudsmonteur afgesproken dat hij zich alleen mag vervangen door een andere onderhoudsmonteur als hij dat tijdig laat weten, en met toestemming van CV BV. Dat is nog nooit voorgekomen.
- De onderhoudsmonteur maakt wel gebruik van een eigen bus die hij huurt. Deze huur kan hij stopzetten als hij geen werkzaamheden verricht. De bus heeft geen eigen logo van de onderhoudsmonteur.

- CV BV verstrekt, net als aan de eigen werknemers, werkkleding aan de onderhoudsmonteur. Daar staat het logo van CV BV op. Ook gebruikt de monteur een tablet van CV BV met een app om de werkzaamheden vast te leggen en te verwerken.

- De onderhoudsmonteur factureert maandelijks op basis van de daadwerkelijk gewerkte uren, inclusief BTW. Hij hanteert een uurtarief dat, verhoogd met de werkgeverslasten, nagenoeg overeenkomt met het uurtarief van de werknemers van CV BV. De onderhoudsmonteur heeft een KvK- en BTW-identificatienummer.

Beoordeling

1. De aard en duur van de werkzaamheden

De aard van de werkzaamheden ziet op het verrichten van onderhoud aan een ketel.

Bij deze werkzaamheden is niet een concreet eindresultaat afgesproken. Hier is dan ook sprake is van een inspanningsverplichting [2]. Dat is een indicatie van loondienst.

De overeengekomen werkzaamheden vereisen wel deskundigheid. Aangenomen kan worden dat de ingehuurde monteurs deze hebben en ervaren zijn. CV BV geeft maar beperkt instructies (alleen via de gedragscode en steekproeven). Maar dat heeft op zichzelf weinig betekenis, omdat dat gebruikelijk is bij het werk van onderhoudsmonteurs.

De werkzaamheden worden voor een langere periode verricht. Deze langere duur is een indicatie van arbeidsovereenkomst.

[2] De resultaatsverplichting is de verplichting waarbij de ene partij met de andere partij afspreekt om een bepaald (concreet) resultaat te halen. Het niet behalen van het beoogde resultaat levert wanprestatie op. Bij een inspanningsverplichting spreekt de ene partij met de andere af om te proberen een bepaald resultaat te halen. Het gaat erom of een partij zich hiervoor voldoende heeft ingespannen.

2. De manier waarop de werkzaamheden en werktijden zijn bepaald

De wet bepaalt dat uitsluitend werkzaamheden aan ketels mogen worden verricht als de dienstverlener een bedrijfscertificaat heeft. Vanwege de veiligheid wordt voorgeschreven op welke wijze de werkzaamheden moeten worden verricht. Dat duidt op (formeel) gezag van CV BV en is daarom een aanwijzing voor een arbeidsovereenkomst

Verder is sprake van feitelijk gezag nu sprake is van fysieke controles en kunnen er instructies worden gegeven over hoe het werk moet worden uitgevoerd, waar ingehuurde onderhoudsmonteur zich aan moet houden. Ook deze omstandigheid past meer bij een arbeidsovereenkomst.

De werktijden worden bepaald door CV BV. Dit bedrijf ontvangt namelijk het verzoek tot onderhoud van de klant en roostert (in overleg met deze klant) vervolgens een onderhoudsmonteur hiervoor in. De onderhoudsmonteur kan door deze specifieke werkwijze niet zelf bepalen wanneer hij het onderhoudswerk zou willen verrichten bij de klant. Hij kan hooguit de opdracht afwijzen. Dat is ook een indicatie van een arbeidsovereenkomst.

3. De mate waarin de werkzaamheden én/of de opdrachtnemer onderdeel zijn van de organisatie van de opdrachtgever (inbedding)

De ingehuurde onderhoudsmonteur werkt dusdanig lang en structureel bij CV BV, dat gezegd kan worden dat hij onderdeel is van de organisatie van de opdrachtgever. Ook wordt hij door klanten herkend als onderdeel van CV BV. Hij gebruikt namelijk geen kleding en logo's van zijn eigen onderneming, maar van CV BV.
Ook zijn de werkzaamheden van de ingehuurde onderhoudsmonteur ingebed. Dat komt omdat hij hetzelfde werk doet als onderhoudsmonteurs in loondienst.

Verder passen de werkzaamheden van de onderhoudsmonteurs echt bij de ondernemingsactiviteiten van het service installatiebedrijf. Hierdoor zijn deze werkzaamheden een wezenlijk onderdeel van de organisatie van CV BV.

Dat zijn indicaties voor werken in loondienst.

4. Wel of geen verplichting het werk persoonlijk uit te voeren

Het werk van de onderhoudsmonteurs is zo specialistisch dat zij dit persoonlijk moeten uitvoeren. Daarbij komt dat zij dit werk alleen mogen doen als zij een bedrijfscertificaat hiervoor hebben of voor een bedrijf werken dat dit certificaat heeft. De onderhoudsmonteur mag zich volgens het contract weliswaar laten vervangen, maar alleen met toestemming van CV BV. Het ligt niet voor de hand dat het ook gebeurt, omdat dan eerst moet worden bepaald of de vervanger voldoet aan alle vereisten. Het is dan ook nog nooit voorgekomen.

Dat is een indicatie van loondienst.

5. De manier waarop afspraken tot stand zijn gekomen

De standaardovereenkomsten die door de onderhoudsmonteur en CV BV zijn gesloten zijn eenzijdig door CV BV opgesteld. De overeenkomsten bevatten dezelfde bepalingen, wat er op wijst dat er feitelijk weinig of geen onderhandelingen hebben plaatsgevonden over het contract.

Dat is een indicatie van loondienst.

6. De manier waarop de beloning is bepaald en wordt uitbetaald

In de standaard overeenkomst van opdracht is de beloning opgenomen. De hoogte van deze beloning geldt nagenoeg voor alle ingehuurde onderhoudsmonteurs. Er is dus voor de onderhoudsmonteurs niet veel onderhandelingsruimte of daar wordt geen gebruik van gemaakt. Dat is een indicatie vaneen arbeidsovereenkomst. De monteur factureert de daadwerkelijk gewerkte uren met BTW. De facturen worden binnen 30 dagen betaald. Het factureren als zodanig duidt op het werken als zelfstandige.

Onderdeel 6 bevat zowel een indicatie van werken in loondienst als een indicatie van werken als zelfstandige. In de totale beoordeling van de omstandigheden, in onderling verband bezien, zal dit onderdeel mogelijk minder zwaar wegen.

7. De hoogte van de beloning

De ingehuurde onderhoudsmonteur ontvangt een hoger uurtarief dan monteurs in loondienst. Maar als het uurtarief van de monteurs in loondienst bekeken wordt inclusief vakantiegeld, vakantiedagen en bijvoorbeeld een 13e maand, is het ongeveer even hoog als het uurtarief van werknemers. Dat is geen indicatie voor werken als zelfstandige.

8. De mate waarin de opdrachtnemer bij de opdracht commercieel risico loopt

Als er een klacht is over de werkzaamheden van de onderhoudsmonteur, dan wordt een monteur in dienstbetrekking naar de klant gestuurd om de klacht op te lossen. Het is dus niet de ingehuurde monteur die in zijn eigen tijd en voor eigen rekening extra werkzaamheden moet verrichten als deze onder de maat zijn. Dit is een indicatie van een arbeidsovereenkomst.
De onderhoudsmonteur doet wel investeringen voor deze opdracht door materialen te kopen, maar de waarde is beperkt. Ook de huur van de bus komt voor rekening van de monteur, maar hij kan de huur opzeggen als de opdracht zou stoppen.De monteur loopt dus enig commercieel risico. Maar dit risico is zo beperkt dat dit onderdeel in de totale beoordeling van de arbeidsverhouding minder van belang is.

9. De mate waarin de opdrachtnemer zich als ondernemer gedraagt of kan gedragen, bijvoorbeeld door te zorgen voor naamsbekendheid en nieuwe opdrachten (‘extern ondernemerschap’).

De onderhoudsmonteur spant zich weinig in om naar buiten toe zich te positioneren als ondernemer. Hij doet wel eens een klus voor iemand in zijn netwerk, maar hij stelt zich niet openlijk beschikbaar voor andere opdrachten. Verder is hij voor klanten en buitenstaanders herkenbaar als werknemer van CV BV, en niet als iemand met een eigen onderneming. Wel staat de onderhoudsmonteur ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en beschikt hij over een BTW-identificatienummer en factureert hij met BTW.

Er is al met al beperkt sprake van extern ondernemerschap. Dat is geen duidelijke indicatie van werken als zelfstandige.

Conclusie

Al deze 9 onderdelen moeten voor de beoordeling van de vraag of sprake is van een arbeidsovereenkomst in onderling verband worden beoordeeld. Hier is de conclusie dat er weinig onderdelen zijn die een indicatie zijn voor werken als zelfstandige. Er zijn veel onderdelen die wijzen op werk in loondienst. CV BV heeft op veel onderdelen uiteindelijk het gezag of kan de monteur aansturen. Deze werkzaamheden kunnen dus niet als zelfstandige (zzp’er) worden verricht.